

GIÁ TRỊ LỚN NHẤT VÀ GIÁ TRỊ NHỎ NHẤT CỦA HÀM SỐ

§3

I. Định nghĩa:

Cho hàm số $f(x)$ xác định trên miền D .

$$M = \max_D f(x) \Leftrightarrow \begin{cases} f(x) \leq M, \forall x \in D \\ \exists x_0 \in D : f(x_0) = M \end{cases} \quad m = \min_D f(x) \Leftrightarrow \begin{cases} f(x) \geq m, \forall x \in D \\ \exists x_0 \in D : f(x_0) = m \end{cases}$$

Tính chất:

a) Nếu hàm số f đồng biến trên $[a; b]$ thì $\max_{[a;b]} f(x) = f(b)$, $\min_{[a;b]} f(x) = f(a)$.

b) Nếu hàm số f nghịch biến trên $[a; b]$ thì $\max_{[a;b]} f(x) = f(a)$, $\min_{[a;b]} f(x) = f(b)$.

Lưu ý: Hàm số: $y = f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$ (1)

+ Hàm số (1) đồng biến trên $[e; h]$ thì GTLN trên $[e, h]$ là $f(h)$, GTNN trên $[e, h]$ là $f(e)$

+ Hàm số (1) nghịch biến trên $[e; h]$ thì GTLN trên $[e, h]$ là $f(e)$, GTNN trên $[e, h]$ là $f(h)$

II. QUY TẮC TÌM GIÁ TRỊ LỚN NHẤT, NHỎ NHẤT CỦA HÀM SỐ

Loại 1: Thường dùng khi tìm GTLN, GTNN của hàm số trên một khoảng $(a; b)$, nũa khảng $[a;)$, $(a; b]$.

B1: Tính $f'(x)$.

B2: Xét dấu $f'(x)$ và lập bảng biến thiên.

B3: Dựa vào bảng biến thiên để kết luận.

Loại 2: Thường dùng khi tìm GTLN, GTNN của hàm số **liên tục trên một đoạn** $[a; b]$.

B1: Tính $f'(x)$.

B2: Giải phương trình $f'(x) = 0$ tìm được các nghiệm $x_1, x_2, \dots, x_n$ trên $[a; b]$ (nếu có).

B3: Tính $f(a), f(b), f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n)$.

B4: So sánh các giá trị vừa tính và kết luận.

$$M = \max_{[a;b]} f(x) = \max \{ f(a), f(b), f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n) \}$$

$$m = \min_{[a;b]} f(x) = \min \{ f(a), f(b), f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n) \}$$

III. VÍ DỤ

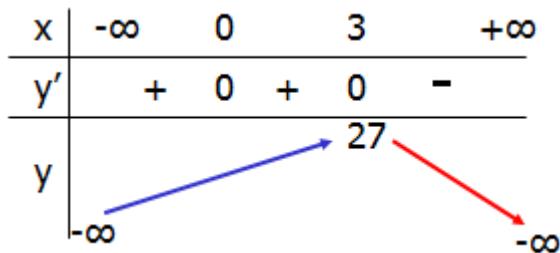
Ví dụ 1. Cho hàm số $f(x)=4x^3-x^4$. Tìm GTLN, GTNN của hàm số trên $\mathbb{R}$

Giải:

TXĐ: $D = \mathbb{R}$

$$y' = 12x^2 - 4x^3$$

$$y' = 0 \Leftrightarrow 12x^2 - 4x^3 = 0 \Leftrightarrow x=0, x=3$$

Vậy $\max f(x) = 27$; $\min f(x)$ không tồn tại trên $\mathbb{R}$

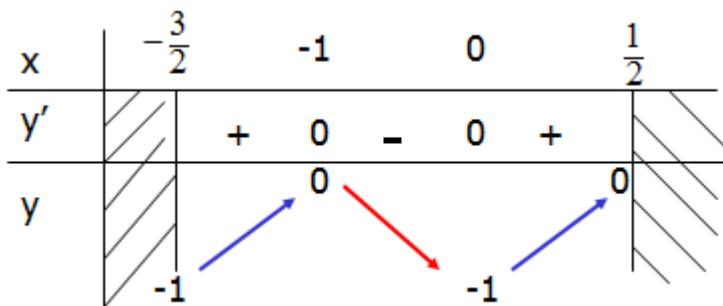
Ví dụ 2. Cho hàm số $f(x)=2x^3+3x^2-1$ tìm GTLN, GTNN của $f(x)$ trên:

a) $\left(-\frac{3}{2}, \frac{1}{2}\right)$ b) (-2, 1)

Giải

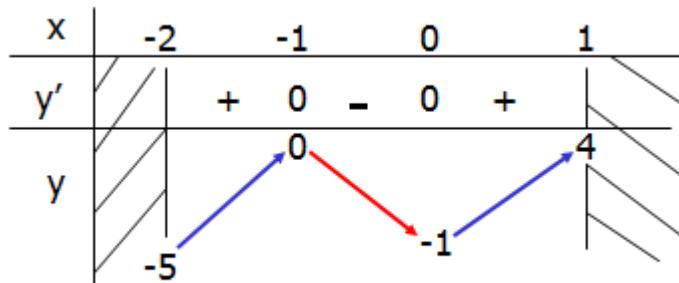
a) $y' = 6x^2 + 6x = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=-1 \end{cases}$

Xét trên khoảng $\left(-\frac{3}{2}, \frac{1}{2}\right)$

Vậy Max $f(x)=0$ đạt tại $x=-1$; min $f(x)=-1$ đạt tại $x=0$

b) Xét trên khoảng (-2; 1)

Vậy hàm số không có GTLN, GTNN trên (-2, 1)

Nhận xét.

GTLN, GTNN của một hàm số trên khoảng có thể có, có thể không.

Ví dụ 3. Tìm giá trị lớn nhất, nhỏ nhất của $y = f(x) = 2x^3 - 6x^2 + 1$ trên $[-1;1]$

Giải.

Xét trên $[-1;1]$

$$\text{Ta có : } f'(x) = 6x^2 - 12x$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow 6x^2 - 12x = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=2 \end{cases} \quad (\text{x}=2 \text{ loại})$$

$$\text{Tính : } f(-1) = -7; f(0) = 1; f(1) = -3.$$

$$\text{Vậy : } \max_{[-1;1]} f(x) = f(0) = 1 \quad ; \quad \min_{[-1;1]} f(x) = f(-1) = -7$$

Ví dụ 4. Tìm GTLN, GTNN của hàm số $f(x) = 2x^3 + 3x^2 - 1$ trên:

- a) $[-2,1]$ b) $[1,3)$

Giải:

a) Xét trên $[-2,1]$

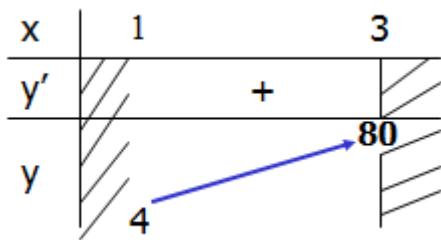
$$f'(x) = 6x^2 + 6x = 0 \quad \begin{cases} x=0(n) \\ x=-1(n) \end{cases}$$

$$\text{Tính } f(-2) = -5; f(-1) = 0; f(0) = -1; f(1) = 4.$$

$$\text{Vậy } \max_{[-2;1]} f(x) = f(1) = 4; \quad \min_{[-2;1]} f(x) = f(-2) = -5.$$

b) Xét trên $[1;3)$

Ta có bảng biến thiên

$$\text{Vậy } \min_{[1;3)} f(x) = f(1) = -1; \quad \max_{[1;3)} f(x) \text{ không tồn tại.}$$

Ví dụ 5. Cho hàm số $y = \sqrt{2x} + \sqrt{6-x}$. Tìm GTLN, GTNN của hàm số.

$$\text{ĐK: } \begin{cases} 2x \geq 0 \\ 6-x \geq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq 0 \\ x \leq 6 \end{cases} \Rightarrow x \in [0; 6]$$

$$y' = \frac{1}{\sqrt{2x}} - \frac{1}{2\sqrt{6-x}}$$

$$\bullet y' = 0 \Leftrightarrow \sqrt{2x} = 2\sqrt{6-x} \Leftrightarrow 2x = 4(6-x)$$

$$\Leftrightarrow x = 4$$

$$y(0) = \sqrt{6}; \quad y(6) = 2\sqrt{3}; \quad y(4) = 3\sqrt{2}$$

Vậy GTNN là $\sqrt{6}$, GTLN là $3\sqrt{2}$

IV. BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM

Câu 1. Cho hàm số $y = x^4 - 2x^2 + 3$. Giá trị lớn nhất trên đoạn của hàm số trên đoạn $[0; 2]$ bằng

A. 2

B. 11

C. 0

D. 3

Câu 2. Cho hàm số $y = -x^3 + 3x + 5$. Chọn phương án đúng trong các phương án sau

A. $\max_{[0;2]} y = 5$

B. $\min_{[0;2]} y = 3$

C. $\max_{[-1;1]} y = 3$

D. $\min_{[-1;1]} y = 7$

Câu 3. Cho hàm số $y = \frac{2x+1}{x-1}$. Chọn phương án đúng trong các phương án sau

A. $\max_{[-1;0]} y = \frac{1}{2}$

B. $\min_{[-1;2]} y = \frac{1}{2}$

C. $\max_{[-1;1]} y = \frac{1}{2}$

D. $\min_{[3;5]} y = \frac{11}{4}$

Câu 4. Cho hàm số $y = x^4 - 2x^2 + 3$. Giá trị lớn nhất trên đoạn của hàm số trên đoạn $[0; 2]$ bằng

- A. 2   B. 11   C. 0   D. 3

Câu 5. Giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = x\sqrt{1-x^2}$ là:

- A. 2   B. 1.   C. $-\frac{1}{2}$.   D. -1.

Câu 6. Cho hàm số $y = \frac{x-1}{x+1}$. Chọn phương án đúng trong các phương án sau

A. $\max_{[0;1]} y = -1$

B. $\min_{[0;1]} y = 0$

C. $\max_{[-2;0]} y = 3$ D. $\min_{[0;1]} y = -1$

Câu 7. Giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = x + \frac{1}{x}$ trên khoảng $(0; +\infty)$ là:

A. 2

B. 3

C. 4.

D. 5.

Câu 8. Giá trị lớn nhất của hàm số $y = x^3 - 3x + 1000$ trên $[-1; 0]$

A. 1001

B. 1000

C. 1002

D. -996

Câu 9. Giá trị lớn nhất của hàm số $y = \sqrt{-x^2 + 4x}$ là

A. 0

B. 4

C. -2

D. 2

Câu 10. Giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = \sqrt{-x^2 + x}$ là

- A. 0   B. $\frac{\sqrt{3}}{2}$ C. $\frac{\sqrt{2}}{3}$ D. 2

Câu 11. Cho hàm số $y = \frac{x^2 + x + 4}{x + 1}$. gọi M, m lần lượt là giá trị lớn nhất và giá trị nhỏ nhất của hàm số trên $[-4; -2]$. Tính $M + m$

- A. -6   B. -1   C. -11   D. -10

Câu 12. Cho hàm số $y = x + \frac{1}{x+2}$, giá trị nhỏ nhất của hàm số trên $[-1; 2]$ là

- A. $\frac{9}{4}$ B. $\frac{1}{2}$ C. 2   D. 0

Câu 13: Hàm số $y = \frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2} - 2x - 1$ có GTLN trên đoạn $[0;2]$ là:

- A. $-1/3$ B. $-13/6$ C. -1 D. 0

Câu 14. Cho hàm số $y = x^3 + 3x^2 + 4x$. Chọn phương án đúng trong các phương án sau

- A. $\max_{[0;2]} y = 5$ B. $\min_{[0;2]} y = 0$ C. $\max_{[-1;1]} y = 3$ D. $\min_{[-1;1]} y = 7$

Câu 15. Giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = x + 2 + \frac{1}{x-1}$ trên khoảng $(1; +\infty)$ là :

- A. 2   B. 3   C. 4.   D. 5.

Câu 16. Giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = -\frac{1}{3}x^3 - 3x$ trên $[-2; 0]$ là

A. $\frac{5}{3}$

B. 0

C. $-\frac{2}{3}$

D. 3

Câu 17. Giá trị lớn nhất của hàm số $y = \sqrt{-x^2 + 3x} + 5$ là

A. $\frac{29}{4}$

B. -5

C. 5

D. $\frac{13}{2}$

Câu 18. Giá trị nhỏ nhất và giá trị lớn nhất của hàm số $y = \sqrt{-\frac{1}{2}x^2 + x}$ là

A. 0 và $\frac{\sqrt{2}}{2}$

B. $\frac{\sqrt{3}}{2}$ và 1

C. 0 và $\frac{\sqrt{2}}{3}$

D. 1 và

$\frac{\sqrt{2}}{2}$

Câu 19. Cho hàm số $y = x + \frac{1}{x-2}$, giá trị nhỏ nhất của hàm số trên $[-1; 1]$ là

A. $\frac{9}{4}$

B. $-\frac{1}{3}$

C. 0

D. $-\frac{4}{3}$

Câu 20. Gọi M là GTLN và m là GTNN của hàm số $y = \frac{2x^2 + 4x + 5}{x^2 + 1}$, chọn phương án đúng trong các phương án sau:

- A. M = 2; m = 1   B. M = 0, 5; m = - 2   C. M = 6; m = 1   D. M = 6; m = - 2

Câu 21. Hàm số $y = \frac{2x-m}{x+1}$ đạt giá trị lớn nhất trên đoạn $[0; 1]$ bằng 1 khi

A. m=1

B. m=0

C. m=-1

D. m= 2

Câu 22. GTLN và GTNN của hàm số $y = f(x) = \frac{2x+1}{1-x}$ trên đoạn $[2; 4]$ lần lượt là
A. -3 và -5   B. -3 và -4   C. -4 và -5   D. -3 và -7

Câu 23. GTLN và GTNN của hàm số $y = f(x) = -x + 1 - \frac{4}{x+2}$ trên đoạn $[-1; 2]$ lần lượt là
A. -1 và -3   B. 0 và -2   C. -1 và -2   D. 1 và -2

Câu 24. Tìm giá trị lớn nhất của hàm số $y = x + \sqrt{4 - x^2}$
A. $2\sqrt{2}$.   B. $\frac{1}{\sqrt{2}}$.   C. -2.   D. 2 .

Câu 25. GTLN và GTNN của hàm số $y = f(x) = \sqrt{4x - x^2}$ trên đoạn $\left[\frac{1}{2}; 3\right]$ lần lượt là

- A. 2 và $\frac{\sqrt{7}}{2}$ B. 2 và $\frac{\sqrt{3}}{2}$ C. 2 và $\frac{\sqrt{5}}{2}$ D. 3 và $\frac{\sqrt{11}}{2}$
-
-
-
-
-
-
-
-

Câu 26. Tìm giá trị lớn nhất của hàm số $y = \frac{x+1}{\sqrt{x^2 + 1}}$ trên đoạn $[-1; 2]$.

- A. 0.   B. 1.   C. -1.   D. $\sqrt{2}$.
-
-
-
-
-
-
-
-

Câu 27. GTLN và GTNN của hàm số $y = f(x) = \sqrt{5 - 4x}$ trên đoạn $[-1; 1]$ lần lượt là

- A. 3 và 2   B. 3 và 0   C. 2 và 1   D. 3 và 1
-
-
-
-
-
-
-
-

Câu 28. GTLN và GTNN của hàm số $y = f(x) = x + \sqrt{4 - x^2}$ lần lượt là

- A. $2\sqrt{2}$ và 2   B. $2\sqrt{2}$ và -2   C. 2 và -2   D. $\sqrt{2}$ và -2
-
-
-
-
-
-
-

Câu 29. Giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = \sqrt{25 - x^2}$ trên đoạn $[-3; 4]$ là:

A. 3

B. 0

C. 5

D. 4

Câu 30. Giá trị lớn nhất của hàm số $y = \frac{2x^2 + 4x + 5}{x^2 + 1}$ là:

A. $+\infty$

B. 6

C. 2

D. 3

Câu 31. (Đề THPTQG 2017). Cho hàm số $y = \frac{x+m}{x-1}$ (m là tham số thực) thỏa mãn $\min y = 3$ [2:4]

Mệnh đề nào dưới đây đúng?

- A.** $m < -1$.   **B.** $3 < m \leq 4$.   **C.** $m > 4$.   **D.** $1 \leq m < 3$.

Câu 32. (Minh Họa 2019-2020). Giá trị lớn nhất của hàm số $f(x) = -x^4 + 12x^2 + 1$ trên đoạn

$[-1; 2]$ bằng

- A. 1   B. 37   C. 33   D. 12.

Câu 33. (Mã đề 108 THPT QG 2019). Giá trị nhỏ nhất của hàm số $f(x) = x^3 - 3x + 2$ trên

$[-3; 3]$ băng:

- A. 4   B. 0   C. 20   D. -16

Câu 34. (Đề 103 THPT.QG - 2017). Tìm giá trị nhỏ nhất m của hàm số $y = x^4 - x^2 + 13$ trên đoạn $[-2; 3]$

A. $m = \frac{51}{4}$

B. $m = \frac{49}{4}$

C. $m = 13$

D. $m = \frac{51}{2}$

Câu 35. (Đề tham khảo - THPT.QG 2018). Giá trị lớn nhất của hàm số $f(x) = x^4 - 4x^2 + 5$ trên đoạn $[-2; 3]$ bằng:

A. 50

B. 5

C. 1

D. 122

Câu 36. (Đề 102 THPT.QG 2018). Giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = x^3 + 2x^2 - 7x$ trên đoạn $[0; 4]$ bằng

A. -259

B. 68

C. 0

D. -4

Câu 37. (Đề 104 THPTQG2017). Tìm giá trị nhỏ nhất m của hàm số $y = x^2 + \frac{2}{x}$ trên đoạn

$$\left[\frac{1}{2}; 2 \right]$$

A. $m = \frac{17}{4}$

B. $m = 10$

C. $m = 5$

D. $m = 3$

Câu 38. (Đề 103 THPT.QG - 2018). Giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = x^3 + 3x^2$ trên đoạn $[-4; -1]$

bằng:

A. -4

B. -16

C. 0

D. 4

Câu 39. (Đề 104 THPT.QG 2018). Giá trị lớn nhất của hàm số $y = x^4 - x^2 + 13$ trên đoạn $[-1; 2]$

bằng:

A. 25

B. $\frac{51}{4}$

C. 13

D. 85

Câu 40. (Đề 101 THPT.QG - 2018). Giá trị lớn nhất của hàm số $y = x^4 - 4x^2 + 9$ trên đoạn $[-2; 3]$ bằng

- A. 201.   B. 2   C. 9.   D. 54.
-
-
-
-
-
-
-
-

Câu 41. (Đề 101 THPT.QG - 2017). Tìm giá trị nhỏ nhất m của hàm số $y = x^3 - 7x^2 + 11x - 2$ trên đoạn $[0; 2]$

- A. $m = 11$.   B. $m = 0$.   C. $m = -2$.   D. $m = 3$.
-
-
-
-
-
-
-
-

Câu 42. (Đề 102, THPT.QG - 2017). Tìm giá trị lớn nhất M của hàm số $y = x^4 - 2x^2 + 3$ trên đoạn $[0; \sqrt{3}]$

- A. $M = 9$.   B. $M = 8\sqrt{3}$.   C. $M = 1$.   D. $M = 6$
-
-
-
-
-
-
-

Câu 43. (Đề minh họa 1 THPT.QG - 2017). Tìm giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = \frac{x^2 + 3}{x - 1}$ trên đoạn $[2; 4]$

- A.** $\min_{[2;4]} y = 6$.   **B.** $\min_{[2;4]} y = -2$.   **C.** $\min_{[2;4]} y = -3$.   **D.**

$$\min_{[2;4]} y = \frac{19}{3}$$

Câu 44. (Đề minh họa 3, THPT.QG - 2017). Tính giá trị nhỏ nhất của hàm số $y = 3x + \frac{4}{x^2}$ trên khoảng $(0; +\infty)$

- A.** $\min_{(0;+\infty)} y = 3\sqrt[3]{9}$.   **B.** $\min_{(0;+\infty)} y = 7$ **C.** $\min_{(0;+\infty)} y = \frac{33}{5}$ **D.**
 $\min_{(0;+\infty)} y = 2\sqrt[3]{9}$

Câu 45. (Đề minh họa 3 THPT.QG -2017). Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như hình vẽ bên. Mệnh đề nào dưới đây đúng?

- A.** $y_{CD} = 5$ **B.** $y_{CT} = 0$
C. $\min_{\mathbb{R}} y = 4$ **D.** $\max_{\mathbb{R}} y = 5$

x	$-\infty$	0	1	$+\infty$	
y'	-	0	+	0	-
y	$+\infty$		5		$-\infty$

The graph shows a curve starting from the left at a very high positive value, approaching a local minimum at $(0, 4)$, reaching a local maximum at $(1, 5)$, and then descending back towards negative infinity as it moves to the right.

Câu 46. Trên khoảng $(0; +\infty)$ thì hàm số $y = -x^3 + 3x + 1$:

- A. Có giá trị nhỏ nhất là Min $y = 3$ B. Có giá trị lớn nhất là Max $y = -1$
C. Có giá trị nhỏ nhất là Min $y = -1$ D. Có giá trị lớn nhất là Max $y = 3$

Câu 47. Giá trị lớn nhất của hàm số $y = \frac{x^2 - x + 1}{x^2 + x + 1}$ là :

- A. 1   B. -1   C. 1 / 3   D. 3

Câu 48. Cho hàm số $y = \sqrt{-x^2 + 2x}$. Giá trị lớn nhất của hàm số bằng

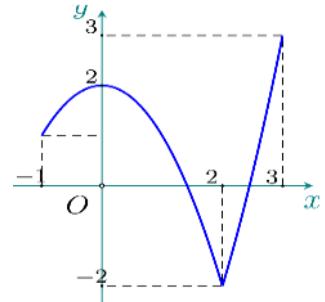
- A. 1   B. 2   C. $\sqrt{3}$ D. 0

.....
.....
.....
.....
.....
Câu 49. Cho hình chữ nhật có diện tích bằng $100(cm^2)$. Hỏi kích thước của nó bằng bao nhiêu để chu vi của nó nhỏ nhất?

- A. $10cm \times 10cm$ B. $20cm \times 5cm$ C. $25cm \times 4cm$ D. Đáp án khác
- .....
-
- .....
-
- .....
-
- .....
-
- .....

Câu 50. (THPT 2019) Cho hàm số $f(x)$ có đồ thị như hình vẽ, tìm giá trị lớn nhất, giá trị nhỏ nhất của hàm số trên $[-1; 3]$.

- A. 3, 2   B. 3, -2   C. 3, -1   D. 2, -2.
- .....
-
- .....
-
- .....
-
- .....
-
- .....

Chúc các em thành công !.